

FOMENT DE CIUTAT, SA

PLEC DE CLÀUSULES TÈCNIQUES

CONTRACTACIÓ NO HARMONITZADA

**SERVEI D'ENSENYAMENT DE LENGÜES D'ACOLLIDA AMB PERSPECTIVA
COMUNITÀRIA, PER A FAMÍLIES DE LES ESCOLES DEL BARRI DEL BESÒS I EL
MARESME DEL DISTRICTE DE SANT MARTÍ 2022, AIXÍ COM PER AL FOMENT DE
L'EFICIÈNCIA SOCIAL**

F220000548

ÍNDEX

CLÀUSULA 1.- ANTECEDENTS

CLÀUSULA 2.- OBJECTE I OBJECTIUS DEL CONTRACTE

CLÀUSULA 3.- PROGRAMACIÓ I CARACTERÍSTIQUES DELS SERVEIS

CLÀUSULA 4.- DESTINATARIS DEL SERVEIS

CLÀUSULA 5.- CALENDARI, HORARI I DURADA DEL CONTRACTE

CLÀUSULA 6.- LLOC DE DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE

CLÀUSULA 7.- RECURSOS HUMANS

CLÀUSULA 8.- MATERIAL I ALTRES DESPESES DEL PROJECTE

CLÀUSULA 9.- DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ

CLÀUSULA 10.- SEGUIMENT I AVALUACIÓ

CLÀUSULA 1 ANTECEDENTS

El Pla de Barris és un programa municipal que té per objectiu reduir les desigualtats existents entre els diversos territoris de Barcelona. El barri del Besòs i el Maresme forma part dels 23 barris de la ciutat amb dotació pressupostària de Pla de Barris per al període 2021-2024. El foment de la convivència, de la participació, i de la cultura com a eina transformadora i socialitzadora formen part dels objectius del Pla de Barris.

<https://www.pladebarris.barcelona/ca>

El barri del Besòs i el Maresme és un dels barris que presenta indicadors sociodemogràfics més desfavorables a nivell de Districte de Sant Martí i de ciutat. A més, segons les dades i investigacions més recents, els nivells de vulnerabilitat s'han agreujat per les conseqüències de la pandèmia.

Des del punt de vista de la composició poblacional, el barri és un símbol del creixement urbà derivat de la immigració interna a l'Estat espanyol al voltant dels anys seixanta. De manera més recent (cap a finals del segle xx) ha patit noves dinàmiques migratòries i ha rebut una part important de població nascuda fora de l'estat, la qual cosa ha suposat una revitalització demogràfica alhora que una transformació de la composició sociodemogràfica i del mateix espai urbà (com ara el teixit comercial).

Actualment, un 31,7% dels habitants censats al barri són de nacionalitat estrangera, un percentatge que ha augmentat de forma continuada en els darrers cinc anys, i que es troba molt per sobre de la proporció del districte de Sant Martí (19%) i del conjunt de la ciutat (26,3 %). De fet, és el barri amb major percentatge de població d'origen estranger de tot el districte. Segons les enquestes municipals, la llengua habitual del 72,1% dels habitants del barri és el castellà, enfront del 20,2% que parla català habitualment (un percentatge quinze punts inferior al del districte), mentre que un 7,7% parla altres llengües. Al barri hi viuen persones de noranta-vuit nacionalitats diferents, que configuren un espai profundament multicultural, tot i que la principal procedència és el Pakistan, seguida de lluny del Marroc i la Xina, a més de la població senegalesa que sovint es troba en situació administrativa irregular. Cal destacar, també, el contingent de població gitana que viu al Besòs i el Maresme per la seva proximitat al barri de la Mina, on aquest col·lectiu té un pes important.

https://ajuntament.barcelona.cat/estadistica/catala/Estadistiques_per_territori/Documents/barris/70_MA_Besos_mar_2021.pdf

<https://ajuntament.barcelona.cat/santmarti/ca/el-districte-i-els-seus-barris/el-besos-i-el-maresme>

Malgrat la rapidesa del canvi social, hi ha hagut un esforç important en els darrers anys per part de diferents agents del barri per considerar aquesta nova realitat de la immigració estrangera i treballar a favor d'una bona convivència. En efecte, la diversitat sociocultural present al barri, juntament amb la seva història (compartida amb la franja del Besòs), representa una riquesa i una oportunitat per generar vincles entre la població i promoure la memòria i l'orgull de barri.

Tenint en compte que una de les eines fonamentals per promoure la cohesió social i la convivència és la comunicació entre el veïnat del barri, en els darrers anys s'han activat o consolidat diferents recursos adreçats a l'ensenyament de llengües d'acollida (català i castellà) ja sigui des de l'administració pública com des de les mateixes entitats i agents socials. En 2021 es va reactivar la Taula de Llengües del Besòs i el Maresme, liderada pel Pla Comunitari, des de la qual s'ha començat a identificar amb major precisió la necessitat de nous recursos d'aprenentatge i coordinar-ne els existents. Una de les conclusions de la Taula és que existeix una alta demanda de cursos de castellà (sobretot nivells inicials) i una demanda més moderada de cursos de català, coberta parcialment per diverses entitats que ofereixen ensenyament de llengües per a persones adultes. En qualsevol cas, per a la majoria de recursos existents en els darrers anys la demanda ha estat superior a l'oferta, i s'ha apreciat que hi ha alguns col·lectius amb necessitats específiques que només participen als cursos que s'adapten a aquestes necessitats (com ara matrícula viva o grups no mixtes).

Així doncs, es proposa implementar aquest projecte d'ensenyament de llengües d'acollida (català i castellà) que pretén ampliar els recursos existents al barri i que ofereixi el tipus de cursos que s'adaptin millor a les necessitats d'aquells col·lectius que menys accedeixen als cursos ordinaris.

CLÀUSULA 2 OBJECTIUS I OBJECTE DEL CONTRACTE

L'objecte d'aquest contracte és el desplegament d'un servei d'ensenyament de llengües d'acollida adreçat a les famílies dels infants de les escoles públiques del Besòs i el Maresme.

L'objectiu principal del projecte és millorar el coneixement del català i el castellà entre les famílies d'origen divers del Besòs i el Maresme, amb la finalitat de fomentar la convivència i la cohesió social al barri. A més, com a objectiu secundari, es pretén promoure la vinculació de les famílies a les escoles on porten els seus fills i filles, tot oferint el servei en l'interior del mateix centre educatiu i en horari escolar, i treballant aquesta vinculació en el contingut dels cursos.

Així, els objectius més específics del contracte són:

1. Generar una oferta de cursos de llengües d'acollida que doni resposta a la demanda no coberta actualment al barri
2. Promoure la comunicació i la convivència entre el veïnat del barri
3. Fomentar una vinculació més estreta entre les famílies i els centres educatius i els seus professionals, tot promovent la participació de les famílies en el funcionament i les activitats de les escoles.
4. Estrènyer la relació de les famílies amb el barri com a entorn de proximitat i convivència (equipaments, entitats, etc),
5. Generar apoderament social que incideixi positivament en l'autoestima i la construcció de la identitat col·lectiva i inclusiva del barri, tenint en compte la interculturalitat, el gènere i l'edat.

CLÀUSULA 3 PROGRAMACIÓ I CARACTERÍSTIQUES DEL SERVEI

L'adjudicatari del contracte haurà de treballar en la **programació** dels cursos tenint en compte l'oferta de recursos d'aprenentatge de llengües existent al territori i les necessitats dels col·lectius als qui s'adreça el servei. En aquest sentit, serà fonamental conèixer el resultat de la diagnosi duta a terme per les entitats de la Taula de Llengües per tal de conèixer amb detall la demanda no coberta de català i castellà i els perfils i necessitats de les persones que no accedeixen als cursos ordinaris.

A més, la programació s'haurà d'adaptar i coordinar al calendari de cada escola de forma que es puguin establir col·laboracions entre l'activitat ordinària amb els infants i el servei desenvolupat amb les famílies, com ara: col·laboracions en festivals o esdeveniments concrets de l'escola, participació de les famílies en alguna classe amb els infants, etc.

En cas necessari, el servei haurà d'adaptar-se a les restriccions derivades de la situació sanitària en cada moment, preveient les mesures necessàries que garanteixin la prevenció de contagis.

Quant a la seva **ubicació**, el servei es desplegarà en 3 escoles públiques del barri (Prim, Eduard Marquina i Concepción Arenal), amb grups màxims de 17 persones a cada centre educatiu. Els cursos es desenvoluparan presencialment als espais disponibles a cada escola i que compleixin amb els requeriments per al servei prestat.

L'organització del **sistema d'inscripcions** correrà a càrrec de l'entitat adjudicatària. Aquest sistema haurà de ser accessible per a tots els perfils de famílies (no exclusivament digital), i podrà romandre obert durant el desenvolupament del servei, sempre i quan no s'hagi assolit l'aforament màxim establert i no dificulti la correcta gestió dels grups d'aprenentatge ja creats. Un cop iniciades les inscripcions, l'entitat haurà d'avaluar els perfils de les persones inscrites (nivell de coneixement de la llengua, necessitats, etc.), i organitzar els grups d'aprenentatge adaptant el nivell i el contingut a les necessitats de cada grup.

Com a **horari** més adient per a les famílies, es proposa que l'inici dels cursos sigui a primera hora del matí, tot just després de què les famílies hagin deixat els infants a a l'escola. A cada escola el curs s'oferirà dos dies a la setmana, amb una durada d'1,5h cada dia.

En qualsevol cas, els espais, dies i horaris concrets es consensuaran amb cada escola i tindran sempre l'objectiu de facilitar la participació del màxim de famílies possible.

El servei ofert en el seu conjunt haurà de respondre a les següents **característiques**:

- Flexibilitat, on el contingut i la metodologia es pugui adaptar als grups i a les seves necessitats.
- Un o varis grups d'aprenentatge poden ser no mixtes de dones (en funció de la demanda, ja que es preveu que la demanda per part de dones sigui més alta)

- Els cursos treballaran les llengües d'acollida, de manera que les famílies puguin assolir coneixements tant de català com de castellà.
- El sistema d'inscripcions serà el de matrícula viva, sempre i quan hi hagi places disponibles i l'arribada de noves persones participants no obstaculitzi greument la dinàmica del grup.
- Els nivells oferts als cursos es valoraran en funció de la demanda, tot i que hauran de ser el més flexibles possible per tal de poder acollir persones que no tinguin exactament el mateix nivell de coneixement. Es preveu que la major demanda sigui de nivells inicials de castellà i català. Tot i això, es podrà contemplar la possibilitat de fer un grup de nivell més avançat en alguna de les escoles, on es podran derivar familiars provinents de la resta d'escoles.
- Els cursos inclouran una part important de pràctica oral, i es proposa que amb una certa periodicitat s'organitzi una activitat conjunta entre els diferents grups de les tres escoles, on es pugui desenvolupar aquesta pràctica oral i es promogui el coneixement mutu entre les persones participants.
- Per tal d'afavorir la conciliació familiar, es vetllarà perquè les persones amb nadons al seu càrrec puguin participar als cursos, sempre i quan no obstaculitzi greument el desenvolupament de les classes.

D'altra banda, les classes de llengües seran el vehicle per treballar **altres temes i vincles** que també responen als objectius d'aquest plec: en primer lloc, per tal d'assolir l'objectiu de fomentar la vinculació entre les famílies i els centres educatius, es demana que les classes incloguin una adaptació d'unitats didàctiques específiques que tractin, entre d'altres, els següents temes:

- Com els agradaria que fos l'escola.
- Associacionisme de les famílies als centres educatius.
- Espais de participació als centres educatius.
- Com acompanyar els fills i filles en els seus deures.
- Sistema educatiu i administració electrònica (com fer la matrícula, demanar beca menjador, certificat ID digital...)
- Participació als esdeveniments i festes obertes dels centres (final de curs, castanyada, carnestoltes...)
- També es demana que l'entitat estigui oberta a propostes del centre educatiu o de les mateixes famílies per treballar temes concrets.

En segon lloc, per assolir l'objectiu de estrènyer la relació de les famílies amb el barri, es demana que la programació d'activitats del curs inclogui:

- Participació als esdeveniments culturals que tenen lloc a l'espai públic o equipaments del barri (com ara Estiu al Barri i Caps de Setmana al Barri, Fira d'entitats, etc.) com a eina per promoure la cohesió de grup i la pràctica oral.
- També es demana que l'entitat estigui oberta a propostes sorgides en el si de les taules comunitàries o presentades per agents concrets per treballar temes específics.

En tercer lloc, per tal d'oferir un servei individualitzat per a les persones participants, es destinaran 3 hores a la setmana en total per part de les persones formadores a l'**atenció individual directa** als participants dels cursos, més enllà de les sessions grupals, per tal d'oferir orientació personalitzada sobre el procés d'aprenentatge de llengües o altres qüestions relacionades.

Es poden consultar dades estadístiques del barri:

CLÀUSULA 4 DESTINARIS DELS SERVEIS

Els destinataris potencials del servei són les famílies del Besòs i el Maresme que tenen necessitats de millorar els seus coneixements de català i/o castellà, especialment aquelles d'origen divers, i que porten els seus infants a les escoles públiques del barri.

Per experiències anteriors, s'espera que hi hagi una major participació de mares als cursos, motiu pel qual el servei s'haurà d'adaptar a aquesta realitat des del punt de vista del gènere (entre d'altres qüestions, valorant la possibilitat de crear grups de dones no mixtes).

Així mateix, s'espera una gran representació de comunitat paquistanesa, amb participació també de persones d'origen marroquí, de països d'Amèrica Llatina i de la comunitat gitana (interessada en millor el seu nivell de català), amb la qual cosa el servei s'haurà d'adaptar a aquesta realitat de diversitat cultural.

CLÀUSULA 5 CALENDARI, HORARI I DURADA DEL CONTRACTE

El projecte tindrà una durada de 9,5 mesos amb un inici del servei (amb obertura del període d'inscripcions) previst per l'octubre i amb finalització prevista pel 15 de juliol de 2022. Es preveu una possible pròrroga de fins a 11 mesos addicionals.

En termes generals, el desenvolupament de les classes coincidirà amb l'horari escolar, proposant-se com a horari més adient el de primera hora del matí, tot just després de què les famílies hagin deixat els infants a l'escola. A cada escola el curs s'oferirà dos dies a la setmana, amb una durada d'1,5h cada dia. Els dies i horaris concrets es consensuaran amb cada escola i tindran sempre l'objectiu de facilitar la participació del màxim de famílies possible.

Al llarg del curs escolar pot haver-hi també propostes d'activitats concretes fora d'aquest horari habitual, amb l'objectiu de participar en esdeveniments culturals o comunitaris del barri.

CLÀUSULA 6 LLOC DE DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE

El servei es desplegarà en 3 escoles públiques del barri: l'escola Prim, l'escola Eduard Marquina i l'escola Concepción Arenal. Els cursos es desenvoluparan presencialment als espais disponibles a cada escola i que compleixin amb els requeriments (quant a

aforament, materials, etc.) per al servei prestat. Aquests espais s'acordaran a cada escola abans de l'inici dels cursos.

De forma puntual també es podran proposar activitats concretes fora de l'horari lectiu i del centre educatiu als participants dels cursos (activitats a l'espai públic o equipaments del barri).

CLAUSULA 7 RECURSOS HUMANS

Per tal de dur a terme les diferents funcions associades al desplegament del projecte, es preveu la necessitat de dos perfils: el de la coordinació del projecte, i el dedicat pròpiament a la impartició dels cursos. En qualsevol cas, la docència podrà ser assumida ja sigui per una o per varies persones (en funció de les necessitats del projecte i les necessitats de l'adjudicatària), sempre i quan el còmput d'hores de dedicació total sigui l'especificat per a aquest perfil.

Així doncs, l'equip que haurà de prestar els seus serveis per al desenvolupament del contracte serà el següent:

- **Tècnic/a coordinador/a del servei, amb una dedicació de 5 hores setmanals.**

L'adjudicatària designarà una persona responsable de la coordinació del programa al territori que farà d'enllaç amb Foment de Ciutat i el Districte de Sant Martí, i també amb les escoles i la resta d'agents del barri.

Aquest personal haurà de tenir una experiència professional d'un mínim de 2 anys (en els darrers 5 anys) en coordinació de projectes d'ensenyament de llengües amb perspectiva intercultural i de gènere.

Les funcions d'aquest perfil seran les següents:

- Planificació del servei, incloent-hi el procés d'inscripció, organització dels grups, programació de les unitats didàctiques i les activitats dels cursos.
- Definició de l'estratègia de comunicació i difusió del servei, juntament amb els centres educatius, Foment de Ciutat i el Districte de Sant Martí.
- Coordinació del conjunt del servei als diferents centres educatius durant el seu desenvolupament, així com de l'equip de docents (si s'escau).
- Coordinació i col·laboració amb els centres educatius abans, durant i després del desplegament del servei.
- Participació en els espais de governança comunitaris, amb especial atenció a la Taula de llengües des d'on es puguin coordinar els recursos d'aprenentatge de llengües del barri. Però també altres espais des d'on puguin sorgir oportunitats de col·laboració per a estrènyer el vincle dels participants dels cursos amb el barri.
- Participació en les reunions de coordinació i seguiment amb Foment de Ciutat i el Districte de Sant Martí.
- Redacció i presentació dels informes de seguiment i la memòria d'avaluació final als referents de Foment de Ciutat i el Districte de Sant Martí.

- Tot allò necessari per a l'òptim desenvolupament dels cursos.
- Preveure les mesures necessàries per a la prevenció de contagis derivades de la Covid-19, si s'escau.

Hi haurà flexibilitat horària en l'atenció a les necessitats del servei (tant en la distribució d'hores com en dies de la setmana), donada l'especificitat de l'encàrrec.

- **Docent(s) de català i castellà, amb una dedicació total de 33 hores (11 hores a cada escola).**

L'adjudicatària designarà una o varies persona responsable de la impartició dels cursos, que tindran una dedicació total (conjunta) de 33 hores setmanals per als grups de les tres escoles públiques on es desplegarà el servei.

Aquest personal haurà de tenir una experiència professional d'un mínim de 2 anys (en els darrers 5 anys) en ensenyament de català i/o castellà.

Les funcions d'aquest perfil seran les següents:

- Participació en la planificació del servei juntament amb la persona coordinadora.
- Preparació del contingut i metodologia del curs adaptat a les necessitats de cada grup.
- Impartició de l'ensenyament durant l'horari de les classes.
- Comunicació constant i coordinació amb el centre educatiu pertinent abans, durant i després del desplegament del servei.
- Previsió de la possible col·laboració i participació en els esdeveniments i festes obertes de cada centre educatiu.
- Comunicació i coordinació constant amb la persona coordinadora del projecte i amb la resta de l'equip docent (si s'escau).
- Preparació, difusió i dinamització de les activitats organitzades amb els grups fora de l'horari lectiu en l'espai públic i equipaments del barri.
- Atenció individual als participants del curs per oferir orientació personalitzada sobre el procés d'aprenentatge de llengües o altres qüestions relacionades.
- Participació en les formacions organitzades per la persona coordinadora del projecte, si es donés el cas.
- Recollida dels indicadors quantitatius i qualitius relatius al desenvolupament i impacte del projecte en cada centre educatiu.
- Tot allò necessari per a l'òptim desenvolupament dels cursos.
- Implementar en el seu grup les mesures necessàries per a la prevenció de contagis derivades de la Covid-19, si s'escau.

Hi haurà flexibilitat horària en atenció a les necessitats del servei (tant en la distribució d'hores com en dies de la setmana), donada l'especificitat de l'encàrrec.

Les 33 hores setmanals es distribueixen:

- ✓ 9 hores setmana d'atenció directe impartint les classes: dos dies setmana x 1'50 h de classe/dia x 2 dies a la setmana.
- ✓ 6 hores setmana d'inici i final de les classes, per preparar l'aula i els materials i per acomiadar als participants i recollir aula (30' inici+30' final x 2 dies x 3 escoles)
- ✓ 6 hores de preparació de les classes i els materials, entenent que cada sessió de classe implica 1 hora de preparació pedagògica (6 sessions a la setmana x 1 hora de preparació per cadascuna)
- ✓ 3 hores setmana atenció individual
- ✓ Resta hores seran flexibles segons necessitats i oportunitats i es destinaran a l'acompanyament a la participació en activitats comunitàries que els centres educatius generin o que es duguin a terme al barri.

CLÀUSULA 8 MATERIAL I ALTRES DESPESES DEL PROJECTE

L'entitat adjudicatària haurà de proveir dels materials i personal necessaris per desenvolupar el servei proposat.

Els materials o eines de treball mínimes que s'hauran d'aportar són: un espai de treball per als diferents perfils de treballadors/es del projecte, un espai adient per fer les atencions individuals durant l'horari establert, els equips informàtics necessaris per a les funcions assignades als treballadors/es, i tot allò associat al sistema d'inscripcions del servei (punt d'atenció, número de telèfon, correu electrònic, formulari d'inscripció...)

Per al material educatiu a repartir als participants dels cursos (com ara papereria, fotocòpies, material d'escriptura, pissarres, etc.) es preveu una partida alçada de 3.000 €

Per al material de comunicació i difusió del projecte (cartellera, fulletons, etc.) es preveu una partida alçada de 1.500 €

Es reserva una partida alçada de 1000€ per altres activitats relacionades amb l'apropament de les famílies i la conciliació familiar.

CLÀUSULA 9 DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ

L'estratègia de difusió i comunicació del projecte serà a càrrec de l'adjudicatària, però s'acordarà tant amb els centres educatius com amb els referents de comunicació de Foment de Ciutat i del Districte de Sant Martí. Els elements de difusió del servei hauran de seguir les normatives gràfiques que indiquin aquests referents de comunicació.

La difusió se centrarà sobretot als centres educatius on es desplegarà el servei, però es coordinarà també amb altres agents que ofereixen recursos d'aprenentatge de llengües per tal d'equilibrar la demanda als diferents recursos del barri.

La presència a les xarxes socials és important per explicar millor l'impacte i la naturalesa de les accions derivades del Pla de Barris. Per aquest motiu, l'entitat col·laboradora es comprometrà a:

- Referenciar els projectes vinculats al servei d'ensenyament de llengües d'acollida amb l'etiqueta #Pladebarris
- El Pla de Barris es compromet a citar (etiquetar) l'entitat col·laboradora a les publicacions fetes a xarxes socials. Tanmateix, l'entitat col·laboradora destacarà també que el projecte en qüestió forma part del Pla de Barris i etiquetaran els perfils oficials del projecte, a través dels següents perfils de xarxes socials:
 - Twitter: @pladebarrisbcn
 - Instagram: pladebarrisbcn
 - Facebook: Pla de Barris de Barcelona
 - Hashtag: #Pladebarris
- Caldrà enllaçar sempre que sigui possible el web del Pla de Barris: www.pladebarris.barcelona i sempre que el projecte tingui una pàgina pròpia dins l'estructura de continguts del web de Pla.

CLÀUSULA 10 SEGUIMENT I AVALUACIÓ

El seguiment del projecte es durà a terme a través d'informes trimestrals, que l'entitat adjudicatària presentarà a Foment de Ciutat, a partir dels indicadors quantitius i qualitius que reflecteixin el desenvolupament i impacte del projecte. L'adjudicatària haurà de recollir les dades o informació necessàries per als indicadors al llarg del desenvolupament del projecte. Els indicadors hauran d'incloure la perspectiva de gènere i de diversitat d'origen i s'acordaran amb Foment de Ciutat a l'inici del projecte.

Una vegada finalitzat el projecte l'entitat adjudicatària haurà de presentar una memòria final, que ha de ser entregada a Foment de Ciutat en el termini d'un mes. La memòria final recollirà, com a mínim, el número i perfil de participants per cada escola, el desenvolupament dels cursos, les activitats complementàries realitzades, la valoració de les persones participants als cursos, l'avaluació del sistema de governança (coordinació i col·laboració amb els diferents agents), una valoració de l'acompliment dels objectius del projecte (incloent-hi l'avaluació de la vinculació de les famílies als centres educatius i la seva participació en els esdeveniments del barri com a resultat del projecte), i altres aspectes que es puguin sol·licitar per part de Foment de Ciutat o d'altres agents implicats.

Es realitzarà una reunió final de presentació de la memòria i devolutiva del projecte amb Foment de Ciutat i el Districte de Sant Martí, amb l'objectiu d'identificar possibles millores futures en el projecte.

Fina Pidelaserra

Coordinadora projectes Àmbit Social del Pla de Barris de Barcelona